

Coney Assurance BV
Van Nelleweg 1207
3044 BC Rotterdam
T +31 (0)10 284 91 63
F +31 (0)10 284 96 33

Ministerie van Financiën

info@coney.nl

Bank: ABN AMRO 43.20.56.955
IBAN number: NL 72ABNA0432056955
SWIFT/BIC code: ABNANL2A

VAT number: NL 8171.68.102.B01
Chamber of Commerce number: 24403100

Rotterdam, 26 januari 2012

Betreft : **Reactie consultatie accountancy beleidsvraagstukken**

Geachte heer/mevrouw,

We hebben de consultatie Accountancy gelezen die is uitgegeven door het ministerie van financiën in samenwerking met de AFM en NBA. Wij willen graag namens Coney Assurance B.V. – accountantskantoor met vergunning voor het verrichten van wettelijke controles onze reactie op de consultatie geven. Onderstaand zijn de in de consultatie genoemde vragen opgenomen. Onze antwoorden daarop zijn in italics weer gegeven.

1. Wat is uw visie op de noodzaak bestaande onafhankelijkheidswaarborgen te versterken?

Enkele van de in het 'prikkel'- rapport van de AFM genoemde voorbeelden laten duidelijk zien dat er onvoldoende onafhankelijkheidswaarborgen zijn. Wij vermoeden dat deze noodzaak voor controles in het segment onder OOB nog groter is omdat (i) de interne waarborgen van kantoren minder groot zijn en (ii) betreffende cliënten wellicht zelf minder kritische toezichtsorganen hebben.

2. Past naar uw mening het maken van een onderscheid tussen controle gerelateerde diensten en overige dienstverlening bij de vraag welke diensten een accountantsorganisatie mag leveren bij een OOB-controlecliënt naast de wettelijke controle?

Ja. Als er voor wordt gekozen voor afsplitsing van controle-gerelateerde diensten, zou dit erg inefficiënt kunnen zijn. Bij de beoordeling moet echter niet uit worden gegaan van algemene definitie van controle-gerelateerde adviesdiensten maar hierbij moet altijd beargumenteerd worden waarom er sprake is van synergie als de controlerend accountant ook de controle gerelateerde dienst zou uitvoeren.

3. Zou daarbij een maximum moeten worden gesteld aan het percentage van deze controle gerelateerde dienstverlening, respectievelijk overige dienstverlening ten opzichte van de omzet uit de wettelijke controle? Zo ja, hoe hoog moet dit percentage volgens u zijn?

Een algemeen percentage is o.i. niet zinvol want zegt in essentie niets over onafhankelijkheid. Wat je voor je fee doet is veel bepalender.

4. Bent u het eens met de lijst van toegestane controle en aan controle gerelateerde diensten zoals opgenomen in bijlage I? Welke diensten zou u willen toevoegen of verwijderen?

Geen opmerkingen

5. Bent u het eens met de lijst van verboden diensten zoals opgenomen in bijlage II? Welke diensten zou u willen toevoegen of verwijderen?

Wij geven in overweging om de dienst 'vendor due diligence' toe te voegen aan de lijst met verboden diensten. Daarnaast zijn wij van mening dat diensten zoals tax planning en belastingadvies in bredere zin aanleiding kan geven tot belangenverstrengeling en zelftoetsing. De verklaring bij inbreng in natura kan ook aanleiding geven tot mogelijke onafhankelijkheidsproblemen. Alhoewel wij niet weten hoe lang deze verklaring nog wettelijk verplicht zal zijn, geven wij in overweging om deze verklaring toe te voegen aan de lijst met verboden diensten.

6. Kunt u in bijlage III aangeven welk van de daar genoemde diensten volgens u hoort bij de aan controle gerelateerde diensten, verboden diensten of overige diensten?

1 Opstellen of beoordelen van fiscale aangiften B → akkoord

2 Overige verklaringen die conform wettelijk voorschrift door de accountant moet worden opgesteld, zoals inbrengverklaringen en fusie- en splitsingsverklaringen A → o.i. B

2 Feitenonderzoek inzake de beoordeling van de interne beheersing, fusies en overnames en fraude . → o.i. B of C: De controlerend accountant heeft vanuit zijn wettelijke taak een verantwoordelijkheid om de AO/IB te beoordelen. Als dan later een feitenonderzoek mogelijke onvolkomenheden aan het licht zou kunnen brengen, is een derde partij objectiever en daarmee beter in staat deze te onderzoeken en daarover te rapporteren.

3 Juridische dienstverlening, niet zijnde het optreden als vertegenwoordiger van de onderneming B, C indien de onpartijdigheid in het geding is → akkoord

4 Overige adviesopdrachten die er niet toe leiden dat in het kader van de accountantscontrole de accountant zichzelf controleert, bijvoorbeeld op gebied van fusies en overnames, strategie, HR, IT, logistiek, B, C mede afhankelijk van de vraag wat de impact op de assurance verschaffing is. Daarnaast de vraag in hoeverre deze diensten passen in het dienstenpakket dat van een accountantskantoor verwacht wordt. → naar onze mening is er al gauw sprake van belangenverstrengeling en eigen beoordeling is op dit punt niet effectief gebleken. Ofwel verbieden (C) ofwel extern laten toetsen voordat opdracht uitgevoerd wordt.

Bedrijfsoptimalisering → C

5 Fiscale advieswerkzaamheden, inclusief fiscale vertegenwoordiging B,C bijv. in het kader van "agressieve" fiscale advisering → zie voorgaande vraag: C

7. Welke criteria hebt u gehanteerd bij de beantwoording van de vragen 4 tot en met 6?

Verplaatsen in het maatschappelijk verkeer.

8. Indien het verlenen van overige diensten zijn toegestaan, bij wie zou de beslissing moeten liggen over het verlenen van toelaatbare overige diensten aan een controlecliënt in een specifiek geval:

a. de accountantsorganisatie? *Nee, is niet effectief gebleken (zie rapport AFM)*

b. de externe accountant? *Nee, is niet effectief gebleken (zie rapport AFM)*

c. de auditcommissie van de controlecliënt? *In principe wel maar hele discussie over onafhankelijkheid en auditor roulatie geeft aan dat dit orgaan op dit punt klaarblijkelijk ook niet goed functioneert.*

- d. degene die de externe accountant benoemt? *Zie boven, vaak bestuur dus nee*
- e. een toezichthouder, in casu DNB of AFM? *Zou te overwegen zijn. Bijvoorbeeld bij grote opdrachten. Een alternatief zou zijn dat er melding gemaakt moet worden (door OOB of accountant) van alle non-audit services bij de AFM zodat toezichthouder kan monitoren. Gedachte: transparantie dwingt tot goede belangenafweging.*
- f. een andere partij, zo ja, welke zou dat zijn?

9. Zouden uw antwoorden op de vragen 1 t/m 8 anders luiden wanneer het gaat om niet OOB-controlecliënten? Maakt u hierbij verschil tussen grote (niet OOB-) controlecliënten versus MKB-controlecliënten. *Antwoorden voor de laag net onder OOB (denk aan IKEA, PON, e.d.) zouden hetzelfde zijn. Dit moet niet vanuit de omvang van de onderneming beredeneerd worden maar er moet gekeken worden naar stakeholders.*

10. In hoeverre vindt u dat zakelijke relaties tussen accountantsorganisaties met hun OOB-controlecliënten ontoelaatbaar zijn? Onder welke voorwaarden vindt u dit toelaatbaar? *Ook hier lijkt ons dat zakelijke relaties de toets der transparantie zouden moeten kunnen weerstaan – publicatie dus. Verder moet er uiteraard sprake zijn van arm's length en moeten contracten los van elkaar staan. M.a.w. geen reciprociteit.*

11. Vindt u dat accountantsorganisaties in beginsel hun OOB-controlecliënten mogen sponsoren? Zo ja, onder welke voorwaarden vindt u dit toelaatbaar? Welke omvangscriterium zou daarbij moeten gelden? *Zie vraag 10) praktijk toont volgens mij aan dat dergelijke sponsorcontracten altijd een link hebben naar de overeenkomst voor controle – dus onwenselijk. Overigens achten wij het lijstje met OOB's die je zou willen sponsoren erg beperkt. En wie wil Ajax tegenwoordig nog sponsoren?*

12. Voor zover het accountantsorganisaties en externe accountant een beoordelingsruimte mogen hebben voor het aangaan van zakelijke relaties en sponsoring, welke waarborgen zouden zij moeten treffen om bedreigingen voor hun onafhankelijkheid te mitigeren of terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau? *Zie vraag 10 – transparantie.*

13. Zou uw antwoord op de vragen 10 tot en met 12 anders luiden wanneer het gaat om niet OOB-controlecliënten? Maakt u hierbij verschil tussen grote OOB-controlecliënten versus MKB-controlecliënten. *Principieel niet. De term MKB is o.i. wat ongelukkig. Dit omvat ondernemingen met omzet variërend van van 10 mln tot 5 mrd. Insteek zou moeten zijn welke stakeholders zijn er.*

14. Acht u, in aanvulling op de bestaande roulatie van externe accountants bij OOB-controlecliënten, een kantoorroulatie noodzakelijk? Zo ja, waarom? *Als de RvC goed zou functioneren bij de beoordeling van onafhankelijkheid, zou er geen discussie zijn over kantoorroulatie. Regelgeving is een lapmiddel. Zie ook <http://www.accountant.nl/Accountant/Opinie/Meningen/Proefballonnen+voor+in+de+kerstboom.aspx>.*

15. Wat vindt u van het voorstel van de Commissie voor een verplichte kantoorroulatie eens per zes jaar en na negen jaar indien er sprake is van een joint audit? *Zie vorige vraag*

16. Vindt u dat de roulatietermijn van externe accountants bij OOB-controlecliënten van zeven jaar zou moeten worden gewijzigd? Zo ja, wat is volgens u de beste roulatietermijn? *Geen mening*

17. Vindt u dat er boven de huidige evaluatiebepalingen in de Code Corporate Governance een verplichte periodieke aanbesteding van de accountantscontrole voor OOB-controlecliënten moet worden

ingevoerd? Zo ja, wat zou de termijn moeten zijn voor de aanbesteding? Zo nee, wat zou een door u gewenst alternatief zijn? *Zie vraag 14.*

18. Voor welke periode zou een accountantsorganisatie bij OOB-controlecliënten telkens moeten worden benoemd binnen de maximale termijn van aanbesteding (i.t.t. vraag 17 betreft dit de minimum termijn van de benoeming)? *Drie tot vier jaar – partij die de controle doet moet de incentive hebben om te investeren in een goede controle.*

19. Vindt u een verplichte roulatietermijn wenselijk voor externe accountants die niet-OOB controlecliënten controleren? Om de hoeveel jaar zouden externe accountants bij niet-OOB controlecliënten moeten rouleren? *De groep niet-OOB is te groot en divers om deze vraag goed te kunnen beantwoorden.*

20. Wat vindt u van het toestaan of verplichten van joint audits voor de controle van OOB-ondernemingen? *Toestaan lijkt ons goed, verplichting niet.*

21. Bent u het eens met de stelling dat het in de Nederlandse Corporate Governance Code opgenomen model waarbij de (auditcommissies van) raden van commissarissen meer het voortouw nemen in de relatie met de accountant in de huidige praktijk onvoldoende tot uiting komt? *Ja. Komt niet uit de verf. Getuige het feit dat dit klaarblijkelijk als actiepunt op de hervormingsagenda opgenomen moet worden.*

22. Kunt u zich vinden in de aanbevelingen uit het NBA-adviesrapport?
Onderwerp verdient meer aandacht. Deze vraag wordt hier niet beantwoord.

23. Welke rol zou de toezichthouder AFM en/of DNB naar uw mening moeten vervullen bij de benoeming van de accountant? Wat vindt u van een goedkeuring, veto of meldplicht? *Keuze moet aan de markt overgelaten worden. Meldplicht bij beëindiging en benoeming kan overwogen worden.*

22. In hoeverre denkt u dat transparantie over de kwaliteit van de dienstverlening door het (accountants)kantoor bijdraagt aan de keuze voor een bepaald accountantsorganisatie? Ja, draagt bij. Wij zijn benieuwd naar het antwoord van Eumedion op deze vraag.

23. Hoe kan de transparantie van accountantsorganisaties over de kwaliteit van hun eigen dienstverlening worden verbeterd? *Rating door klanten en andere stakeholders. Meer openbaarheid over hoeveelheid uren en niveau van uren besteed aan opleiding en training. Overigens is kwaliteit in belangrijke mate afhankelijk van de professionals die bij de opdracht betrokken zijn. Expertise van individuele accountants zou ook transparanter gemaakt moeten worden (bijvoorbeeld door PE-informatie beschikbaar te stellen). Zie ook vraag 24.*

24. Bent u van mening dat de accountantsorganisatie de relevante bevindingen over een controlecliënt in een AFM-onderzoeksrapport zou moeten verstrekken aan de (auditcommissie van) de raad van commissarissen van de desbetreffende controlecliënt? *Ja, relevante bevindingen zouden gedeeld moeten worden.*

25. Vindt u dat kantoor specifieke AFM-onderzoeksrapporten openbaar moeten worden gemaakt? *Ja. Mits het gaat om relevante bevindingen en de geheimhouding niet geschaad wordt.*

26. Hoe kan de transparantie van de niet-OOB-kantoren over hun kwaliteit beter worden geborgd? *Ook hier zouden klanten en andere stakeholders de accountant een rating kunnen geven. Verder kunnen*

kantoren transparanter zijn over expertise, wat ze doen aan opleiding en hoe actief ze met het vak bezig zijn.

27. Vindt u dat accountantsorganisaties transparant moeten zijn over hun onafhankelijkheid? *Ja.*

28. Indien ja, hoe kan de transparantie van accountantsorganisaties over hun onafhankelijkheid worden verbeterd? Aan welke elementen zouden accountantsorganisaties meer aandacht moeten besteden? *Wellicht zouden meer dan alleen OOB kantoren hier openbaar verslag over moeten uitbrengen.*

29. Vindt u dat accountantsorganisaties controlecliënten of het maatschappelijk verkeer zouden moeten informeren over onafhankelijkheidsovertredingen? Welke middelen zouden daarvoor het meest geschikt zijn (bijv. transparantieverslagen, websites, jaarrekeningen)? *Ja.*

30. Bent u van mening dat de transparantie over onafhankelijkheid gelijk zou moeten zijn voor accountantsorganisaties die OOB-controlecliënten hebben en de overige accountantsorganisaties? *Ja.*

31. Bent u het eens met het uitgangspunt dat de accountant in principe geen inhoudelijke informatie over de gecontroleerde onderneming verstrekt? *Nee, kern van het probleem is o.a. dat de controle verklaring geen waarde toevoegt. Account moet juist meer inhoudelijk gaan rapporteren.*

32. Vindt u dat een accountant aanvullende informatie over de door hem uitgevoerde controlewerkzaamheden respectievelijk zijn bevindingen aan gebruikers zou moeten verstrekken? Heeft u aanvullingen op de genoemde onderwerpen of zijn er onderwerpen die u niet relevant vindt? *Ja.*

33. Wat vindt u van de informatie waarde van de huidige controleverklaring en hoe kan deze worden vergroot? *Zeer beperkt.*

34. Zou de accountant een Auditor Discussion & Analysis moeten opnemen bij het jaarverslag van de controlecliënt? *Ja – zeker bij OOB's zijn er onderwerpen die stakeholders raken en niet uit de jaarrekening blijken. Als de accountant hier met een deugdelijke grondslag iets over kan zetten, zou dit de toegevoegde waarde verhogen.*

35. Zou de accountant door middel van het gebruik van toelichtende paragrafen de gebruiker (belegger) frequenter moeten informeren over belangrijke punten? *Ja, zie hiervoor. Zou geen jaarlijkse exercitie moeten zijn.*

36. Bent u het eens met het voorgestelde model waarbij de accountant rapporteert aan de raad van commissarissen en deze de relevante informatie al dan niet voorzien van commentaar naar buiten brengt. *Afstemming dient zeker plaats te vinden – wie uiteindelijk de informatie naar buiten brengt is wellicht minder relevant.*

37. Zou de accountant expliciet moeten rapporteren over de door de raad van commissarissen verstrekte informatie of is het voldoende als de accountant alleen reageert als de informatie onvoldoende is weergegeven in het verslag van de raad van commissarissen? *Deze discussie kunnen we voeren zodra de RvC zelf beter en inhoudelijker gaat rapporteren. Voor nu geen mening.*

38. Vindt u dat de accountant in zijn management letter verplicht aandacht zou moeten besteden aan de door het bestuur gegeven transparantie over risicobeheersing, financiering en continuïteit, schattingen management en belangrijke waarderingsgrondslagen? Zo ja, mist u daarbij nog onderwerpen? *Alleen als*

de accountant iets te vermelden heeft. Als er fundamentele informatie mist, moet er breder gecommuniceerd worden. De management letter heeft een te beperkte verspreidingskring.

39. Naar welke elementen van het jaarverslag van de onderneming zou de controleplicht van de accountant moeten worden uitgebreid? Op welke termijn zou dat moeten gebeuren? *Dit lijkt een wat suggestieve vraag. Informatie moet gecontroleerd worden als de stakeholders daar behoefte aan hebben. Een controleplicht introduceren zonder deze vraag goed te beantwoorden is o.i. niet juist.*

40. Hoe staat u tegenover integratie van het toezicht in ESMA? Aan welke voorwaarden denkt u dat daarbij moet worden voldaan? *Geen mening*

41. Wat zouden volgens u de taken en verantwoordelijkheden van een Europese toezichthouder moeten zijn? *Consistentie in gehanteerde normen door toezichthouders.*

42. Wilt u nog iets opmerken over onderwerpen die niet aan de orde zijn gekomen in dit consultatiedocument?

Wij missen onderwerpen die ook de kern van ons vak raken. Zoals:

- het accountancy onderwijs en de noodzaak tot specialisatie*
- handhaving, uitbreiding of beperking van de controleplicht (ook in relatie tot de voorstellen van Barnier)*
- schaalbaarheid van regelgeving*
- permanente educatie*

Wij hopen dat voorgaande opmerkingen een constructieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van wetgeving. Voor eventuele vragen kunt u ondergetekenden bereiken op 010-2849288.

Hoogachtend,

drs. J.L.C. Joppe

drs. P. de Kok RA